

Diversos autors

DEU RELATS
ECOFUTURISTES

Ed. Males Herbes
2016

L'INDIGENT

Carme Torras

Als companys de l'IRI d'avui, d'ahir i de sempre

Va ser la meva filla qui m'hi va fer fixar. Si no arriba a ser per ella, encara continuaria en la inòpia. Jo a les estacions expenedores vaig per feina, no tinc temps per perdre en contemplacions estètiques. Si recalava sovint en aquella en particular era perquè sempre hi funcionava tot, no perquè, com va dir l'Ag-Nès i jo vaig constatar amb sorpresa, estigués més neta que una cabina de descontaminació. «Deu trobar-se a la frontera entre dues zones i la netegen

dues vegades», vaig aventurar. «Potser sí que està a la frontera, papa, i per això no hi arriben les brigades de neteja ni d'una zona ni de l'altra. No veus que està envoltada de merda?»

Fins el miop funcional més recalcitrant se n'hauria adonat. Jo no. Per primera vegada vaig apreciar aquella illa de brillantor on ens trobàvem, voltada d'un suposat muret que, vist de prop, no era més que un munt de desferres apilades. Molt ben apilades, això sí. Encaixats en l'atrotinat mobiliari urbà hi havia carcasses de rentavaixelles, microones, radiadors d'aigua, forns, velles pantalles, calderes de gas, graelles, vitroceràmiques; les esclotxes havien estat minuciosament cobertes amb petits electrodomèstics, assecadors de cabells, batedores, torradores, llanternes, i encara tapant els forats més menuts predominaven els mòbils i els components electrònics més diversos. Materials de desguàs ben encaixats com pedres en una muralla on, en compres de ciment, un filferro gairebé imperceptible ho relligava tot.

Més enllà del muret, la merda, com deia l'Ag-Nès: una corona de pols negra i compacta recobria el perímetre exterior d'aquella fortalesa, talment el fossat d'un castell on només faltaven els cocodrils, perquè les rates, els insectes i la immundícia de clavegueram s'hi endevinava tota. Sols alguns brots de males herbes donaven un toc de verd a un paratge

que, fet i fet, tampoc distava tant del que hi havia uns metres més enllà i que, en canvi, no ens sobtava pel rentat de cara que les brigades hi feien de tant en tant. Els carrers eren plens d'edificis enrunats convertits en abocadors, despulles d'antics accidents que dificultaven el pas per les voreres, i piles de deixalles orgàniques convertides en adob per a plantes invasores com les del fossat. Des que els aero'cles elèctrics van arrasar en el sector de l'automoció, la neteja dels carrers havia deixat de ser una prioritat.

El muret preservava aquella illa impol·luta dels embats d'un món ple de residus a la deriva. Això vaig veure, quan la meva filla m'hi va fer fixar, com en una revelació. No em sabia avenir que m'hagués passat desapercebut. I tenia megallonses que fos l'efervescència esteta d'una preadolescent que m'obrís els ulls. O, més ben dit, el cervell. Perquè ella es va quedar en la pura imatge, però a mi em va sorgir la pregunta, és clar. Quina organització estava al darrere d'aquell oasi? A qui estava jo finançant quan carregava bateries, comprava aparells, o em proveïa de recanvis i productes de tota mena en aquella estació? Ves que no fos una d'aquelles sectes capaces de qualsevol cosa per guanyar adeptes, vaig pensar observant amb cert neguit l'Ag-Nès que, al seu torn, mirava un indigent que malvivía en una cantonada. Prenent-la del braç la vaig fer entrar a l'aero'cle.

—Pare, què t'agafa? Em fas mal!

—No m'agrada aquest lloc, i encara menys aquell individu.

—Però bé que t'agradava abans. Que potser et fastigueja tanta netedat? Si ho arribo a saber, no te'n dic res.

—No és això. Tot plegat em fa mala guspira, especialment, aquell.

—Potser és ell qui ho manté net.

—Segur! Amb aquestes pintes!

Vaig callar. Quan el pare es posa tossut, més val no contradir-lo, però l'home no es veia brut ni deixat. Anava cobert de dalt a baix amb una manta vermella on devia haver fet un forat per passar el cap, que duia enfundat en un passamuntanyes gris. Segur que passava molt de fred perquè malgrat aixoplugar-se sota sostre, les dues parets contra les quals s'arrecerava no podien aturar el vent glaçat que corria per aquell espai obert. Vaig tenir la sensació que m'observava de reüll, dedicant-me tota l'atenció però procurant no incomodar-me i, bé per això, bé per l'injust retret que li havia dedicat el meu pare, vaig sentir una inexplicable complicitat. Me les enginyaria per ajudar-lo d'alguna manera. Necessitava resguardar-se del vent. De cop se'm va acudir: un paravent. La propera vegada que vinguéssim li duria la capa impermeable que la mare va comprar per a

l'expedició a l'antena Foster i que mai ningú no havia fet servir. Segur que el protegiria del vent.

Van passar uns quants dies sense que el pare tornés a enfil·lar el camí de l'estació expenedora. Quan una cosa li queda gravada entre cella i cella, no hi ha manera que se n'oblidi, ni apli que li pugui treure del cap. No veu res, va sempre a pilot fix, com un electro'dom qualsevol. No cal ni prémer-li el botó. I ara l'estació s'havia convertit en un lloc a evitar, com si una força repulsiva s'hi hagués instal·lat de sobte i el repel·lís. Cada cop que li recordava la promesa que em renovaria la bateria del mòbil, que la vella ja no carregava, ell se'm treia de sobre dient que la compraríem qualsevol dia pel barri. Però el dia no arribava. Va ser ma mare qui finalment m'hi va dur. Cansada de no trobar enlloc a prop on li arreglessin un llum que li agradava molt, va decidir acostar-se a l'estació a veure si hi trobava el recanvi que necessitava.

Així que l'aero'cle va enfocar-ne l'entrada, des d'encara força lluny, ja vaig divisar el vermell cridaner de la manta. I, en apropar-nos, vaig veure l'home molt concentrat manipulant alguna cosa a sobre d'una taula. Després d'aturar el motor, la mare es va girar cap a mi per parlar-me i, maquinalment, va seguir la direcció de la meva mirada.

—Què hi fa allà, aquell home? L'havies vist abans?

—Sí, quan venim amb el pare.

—No sé com és que el deixen estar-se en una estació tan cuidada. Desentona.

—Oi que està més neta que les altres? —M'animava que ella també se n'hagués adonat—. Potser és ell qui la neteja.

Se'l va mirar llargament, sospesant el que li acabava de dir com si hagués d'emetre un veredicte, i a la fi va sentenciar:

—Si fos un empleat no aniria vestit així... però què està fent?

—No ho sé, podem apropar-nos a veure-ho?

La mare ja hi anava; no se'n sap estar quan una cosa li pica la curiositat.

—Hola. Que ven res?

Silenci. Potser era mut o no parlava el nostre idioma. Intentava veure-li la cara, però entre el passamuntanyes i que l'home mirava cap avall, no aconseguia veure-li res, ni els ulls. Devia adonar-se que jo duia la bateria del mòbil a la mà i la carcassa oberta, perquè d'una prestatgeria que tenia al darrere va estirar un caixó i en va treure una bateria com la del meu mòbil. Quan la va deixar damunt la taula, em vaig adonar que duia uns guants també vermells i molt gruixuts. Assenyalant amb el dit m'indicava que provés si funcionava. Vaig mirar la mare a veure què hi deia i, ho reconec, el seu cop de cap d'aprovació em va sorprendre.

Vaig col·locar aquella bateria que, malgrat semblar nova, suposava que era reciclada i va resultar que estava carregada al 60 %. Suficient. Aleshores la mare va tornar a deixar-me bocabadada: de la bossa en va treure el llum i el va deixar sobre la taula assenyalant la targeta de circuit imprès que duia amagada a la base.

—No sé si el que falla és la placa solar o la connexió a internet —va explicar fent-se l’entesa.

L’home va observar atentament la targeta i després de donar-li un parell de voltes, va assenyalar la façana del centre que tenia al darrere com indicant-nos que anéssim fent i, mentrestant, ell intentaria arreglar-la. Fins aquí va arribar l’amplitud de mires de ma mare. De cap manera pensava separar-se del seu llum estimat i menys si havia de deixar-lo en mans d’algú que no era ni tan sols un empleat i que vestia de manera estrafolària.

—Quant li devem per la bateria? —va preguntar mentre li arrabassava el llum.

Els dits polze i índex de l’home es van ajuntar en un cercle, un zero, no ens volia cobrar res. Amb cara de disgustada, la mare va obrir el moneder disposada a donar-li unes monedes, quan de cop vaig recordar la meva intenció de regalar-li la capa. La duia al cotxe.

—Podem donar-l’hi, mare? Sisplau, nosaltres no la fem servir i a ell li parerà el vent.

—Sí, si la trobem, podem dur-l'hi la propera vegada que vinguem.

—Però si la tenim al cotxe!

Aquesta vegada va ser ella qui es va endur una sorpresa.

—Espero que el teu pare no s'enfadi.

—Si mai pensa a posar-se-la, sempre n'hi podem comprar una altra, no?

—D'acord. Ja veig que ho tens tot pensat. Vés a buscar-la mentre jo provo de trobar una placa de recanvi.

Vaig dirigir-me a la màquina expendedora de plaques electròniques vigilant de cua d'ull l'Ag-Nès. Aquell home m'inquietava. Si bé el seu comportament havia estat correcte, no m'explicava què hi feia allà. Des que els centres de serveis estaven totalment automatitzats rarament s'hi veien persones, tret dels clients... i algun indigent, cert, que acostumava a jeure, endormiscat, entre ampolles mig plenes, restes de menjar i les andròmines que havia anat arplegant. Res a veure amb aquest. S'havia muntat una paradeta ben ordenada, neta, i semblava que sabia el que es feia. No devia viure-hi, només passar-hi unes hores. Probablement era un antic dependent, un romàntic a qui li agradava despatxar i es resistia a acceptar la prejubilació forçosa. N'hi havia uns quants, d'aquests. Ella i el seu home te-

nien sort de tenir professions que encara no havien estat substituïdes.

L'Ag-Nès li havia donat la capa, i ara el groc fosforescent s'anava imposant sobre el vermell de la manta. Pobre home, semblava un reflector. Ves que no el confonguessin amb la policia, que hi acudia quan s'hi detectava un acte vandàlic, o amb un d'aquells pèrits d'assegurances que s'hi presentaven, també resplendents, per avaluar in situ l'abast dels danys i dictaminar si calia substituir màquines senceres o només algunes parts.

L'expenedora m'informava que no constava cap targeta de circuit imprès amb aquell codi d'identificació. Probablement la seva fabricació havia estat discontinuada. Vaig comprovar que tampoc no hi havia recanvis del bloc de control del llum, així que al final em vaig haver de quedar la base i tota l'estructura excepte la part lumínica. Gairebé el llum sencer, vaja. Fa uns anys, protestant al dependent, potser hauria aconseguit un recanvi usat o un descompte. Ara no hi havia opció. No era estrany que algú es desesperés de tant en tant i causés destrosses. Perquè aquell centre era un laberint de metall, un búnquer allargassat i recargolat: a les façanes, recobertes totes elles de frontals expenedors, no hi havia ni una porta, només una mísera obertura a la part alta, inaccessible sense l'aero'cle especial que duïen els pèrits.

Què li estava donant aquell home a l'Ag-Nès? Vaig accelerar el pas i estirar el coll per tractar de percebre-ho entre els clients que em tapaven la visió. Semblava una carcassa de mòbil, sí, ara l'estava canviant. Vaig arribar just per escoltar com li donava les gràcies. Estava radiant.

—Mira que bonica, mare, no n'havia vist mai cap com aquesta. Sembla un holograma pla. Veus com s'obre la flor quan s'inclina?

—Una antigalla molt bonica, sí.

—És retro? Doncs a mi m'ha semblat ultra'futura i molt original.

—Les modes tornen, Ag-Nès. No, no la guardis a la butxaca, així ens recordarem de descontaminar-la en arribar a casa.

Vaig mirar de reüll l'home pensant que potser l'hauria ofès, però no, amb signes i assenyalant la bossa, em preguntava si havia solucionat el meu problema. Es confirmava que no entenia l'idioma. O potser era sord. O passava del que la gent pensés d'ell.

—A veure —vaig dir tornant a posar el llum espatllat sobre la taula—, es pot arreglar?

Les peces semblaven desmuntar-se per voluntat pròpia sota el dictat d'aquelles mans vermelles, que les acaronaven més que no pas feien força per desencaijar-les. Quan les va tenir totes esteses al davant, en va assenyalar una molt ennegrida, potser socarrimada i, mentre amb el cap assentia, amb les

mans ens indicava que marxéssim i tornéssim més tard.

—Però quant trigarà?

Va aixecar dos dits fent una «v», que podia voler dir dues hores, dos dies, o tan sols que se'ns sortiria. Tant se val. Havia comprat els recanvis i l'home ara m'allargava la part lumínica, així que ja tenia llum. Si se'n sortia, comprant sols un capçal lumínic en tindria dos... potser pel preu d'un.

—Quant em costarà?

L'home va assenyalar la capa. Sí que m'entenia, doncs, i es donava per pagat. No hi perdia res deixant-l'hi.

—La propera setmana la recollirem, d'acord?

Va abaixar encara més el cap i va fer un gest estrany amb la mà, com dient que ens avisaria. No sé de quina manera, perquè ni en broma pensava confiar-li cap dada de contacte.

—Fins la setmana vinent, espero que ho arregli.

—I gràcies! —va afegir l'Ag-Nès aixecant el mòbil mentre jo ja l'estirava del braç.

A dins l'aero'cle, la mare em va sotmetre a un interrogatori dels seus. Que com era que m'havia regalat la carcassa de mòbil, que ningú fa regals perquè sí. «Però, mare, si hem estat nosaltres que primer li hem regalat la capa.» Que què m'havia demanat a canvi. Que què m'havia preguntat. «Però si no

parla.» Quan es posa així, no té aturador i no hi ha qui l'aguanti. Al pare tampoc no li va agradar aquell senyor, però almenys va callar i es va limitar a posar mala cara. En canvi ella bé que se n'havia volgut aprofitar demanant-li que li arreglés el llum. Ja tenia ganes que arribés el dia de tornar per veure què passaria.

No va caldre. Vull dir que no vaig haver d'esperar a tornar-hi. De fet, no vaig esperar ni un dia. Aquell mateix vespre, quan m'estava despullant per anar-me'n al llit, el meu mòbil va fer un clic com quan es dispara el flaix en fer una foto. I després un altre i un altre. Però no es disparava cap flaix, ni tan sols l'apli de càmera estava engegada. Tenien ritme, aquells clics, diria que era una música que li havia sentit taral·lejar a la mare. Em van venir ganes de ballar. Sovint ho faig, però amb música de debò. Llavors truco a i l'Is-Bel i la Shih-Ling, connectem les càmeres i ballem plegades. És uai. Riem i ens posem contentes. Aquell dia era massa tard i, a més, no sabia com fer-ho. Com els diria quina cançó s'havien de baixar, com els explicaria allò d'aquella música tan rara? Mirava el mòbil sense saber què fer quan va entrar la meva germana.

—Què és això que sona? Sembla hard rock de l'època dels pares, però d'on surt? Oh, i aquest mòbil? D'on l'has tret?

La Ra-Quel ha sortit a la mare però multiplicada per deu. Pot encadenar un munt de preguntes sense esperar resposta.

—Me l'han regalat a l'estació expenedora.

—Vés amb compte, segur que volen recollir dades per vendre més. Ja has apagat el localitzador? I la càmera? Has configurat la privacitat? Tens els contactes protegits?

L'hi vaig haver d'arrabassar de les mans.

—És el mateix mòbil que tenia, només la carcassa és nova.

—Doncs apaga aquest xumba xumba, que m'està atacant la neurona.

Vaig provar d'apagar el so, però el botó no funcionava.

—Ui, te l'han piratejat. Mira que ets babaua. Llença'l i compra'n un de nou si no vols que mig món segueixi el que fas i es rigui de tu. Potser a hores d'ara ja ets famosa a la xarxa.

Es va connectar amb el seu mòbil i, malgrat no trobar res, a mi ja m'havia ficat la por al cos. Quan vaig aconseguir fer-la fora de l'habitació, vaig posar en off totes les aplis i connectors, i va ser aleshores que em vaig adonar que hi havia una icona nova: una flor blanca, igual que la de la carcassa, però sense moviment. Em va sobtar. Què tenia a veure una cosa amb l'altra? Buscant-hi explicació, vaig recordar que havia anat al centre a canviar la

bateria. Amb tant de renou, i la carcassa nova, me n'havia oblidat. Però la bateria podia afegir aplis? O aquell senyor havia canviat alguna cosa més?

El cap em deia que havia d'apagar l'aparell i l'endemà mostrar-li la icona nova al pare, o millor, al Wei-Min, que també en sabia molt, de mòbils... però la curiositat va poder més i, sense decidir-ho, ja havia clicat la flor. La imatge del senyor amb la capa em va enlluernar. Llavors sí que em vaig espantar i vaig estar a punt d'apagar-ho tot i colgar el mòbil sota els llençols. Ai, si la Ra-Quel tenia raó i m'estaven espiant... La imatge era fixa i, no sé per què, això em va tranquil·litzar. No tindria por d'una inofensiva foto, ara. Potser era babaua, però no imbècil. Vaig cegar els ulls de les dues càmeres amb adhesius i, per a més seguretat, vaig posar-me l'abric negre i el passamuntanyes, de manera que ni amics ni dolents em poguessin reconèixer. Ho vaig pensar així, com si estigués en un videojoc, perquè als dolents no sabia imaginar-los. Ni tan sols podia posar-los la cara d'aquell home perquè no l'hi havia vist.

Amb l'esquena contra l'única paret llisa de l'habitació, em vaig atrevir a mirar el mòbil. La foto identificava un fil de missatges. El primer deia: «*Avís*: podeu recollir llum, arreglat» i era de feia 32 minuts... més o menys quan havia sonat aquella música estranya. Devia haver-li canviat el so d'arribada de missatges. El següent ho aclaria: «*Discul-*

pa: canvi de so, no intencionat». I el tercer: «*Bonus*: una reparació, regal». Encara n'hi havia un quart: «*Informe*: capa funciona, agrait». Sort que havia cegat les càmeres, perquè em vaig quedar amb la boca tan oberta que em queia la baba, i el cos no m'obeïa. Babaua, havia dit la Ra-Quel. Babaua, babaua, babaua.

No havia aconseguit reaccionar que ja entrava un altre missatge: «*Pregunta*: llegeixes?, no t'espantis». I a continuació: «*Disculpa*: massa missatges, aquest últim». Aquell vespre no vaig gosar contestar, el meu cap estava fet un garbuix. Però al matí, amb llum de dia, tot semblava més normal i jo em sentia més forta. Em passa sempre. Així que vaig teclejar: «SSsss: passaré l'avís a la mare». No va trigar ni un minut a arribar la resposta: «*Pregunta*: SSsss?, agrait». No sabia si m'agraïa que passés l'avís, que li hagués contestat, o bé m'agraïria que li respongués la pregunta. Tots els missatges de quatre paraules, a tot estirar cinc. Aquest cop només tres. Potser les tenia restringides? És clar que jo tampoc no havia escrit gaire. I la pregunta era clara. Vaig respondre: «Havia de triar un nom per etiquetar el perfil». A l'instant el missatge gairebé repetit: «*Pregunta*: SSsss?, significat».

Després d'uns quants vaivens poc lluïts com aquest, em va assegurar que no s'ofendria si l'hi deïa... I l'hi vaig dir: venia de Senyor Sensesostre,

combinat amb el senyal de silenci, «Sssss», perquè no parlava. Aquest cop va trigar una mica a contestar: «*Correcció: Srsr, agraït*». Començava a pensar que «agraït» era la signatura, de tant com ho repetia. La meua resposta estava cantada: «*Pregunta: Srsr?, agraïda*», però la reacció em va sorprendre: «*Peticció: no burla, agraït*».

Se m'estava fent tard. M'havia de connectar de seguida a EDUsis si no volia perdre'm la sessió de formació del matí. Vaig escriure: «No me'n burlo, només vull saber per què Srsr. Ràpid, que he de tallar». Ho va entendre, ja que la resposta fou immediata, però em va deixar dubtant si es burlava de mi, o bé tenia un sentit de l'humor molt particular. Perquè el que va escriure just abans de desconnectar va ser: «*Aclariment: Senserostre, adéu*».

La nena estaria contenta: li havia contestat la pregunta de la manera més exacta i ràpida possible, com m'havia demanat. Però al cap d'una estona vaig caure que potser es pensaria que l'havia enredada, que m'havia inventat aquest nom de Senserostre. I no: em deien així quan treballava al centre de tractament de residus electrònics del Maresme. Pretenent ser franc per guanyar-me la seva confiança potser havia provocat que recelés de mi. Ara no volia atabalar-la, però d'aquí a unes hores, quan acabés la sessió de formació amb l'EDUsis, l'hi ex-

plicaria. Tot i que amb les limitacions d'escriptura que tenia em costaria molt. Havia d'aconseguir urgentment un canal de comunicació amb més ample de banda.

Feia setmanes que aquesta nena, que ara sabia que es deia Ag-Nès, m'havia cridat l'atenció. El primer dia, mentre el seu pare s'endinsava en el laberint de l'estació, ella va baixar de l'aero'cle i es va apropar al muret. Estava tan graciosa inclinant el cap ara a una banda ara a l'altra per veure millor un aparell o llegir algun dels fulls plastificats d'instruccions que jo hi guardava. I després, cada cop que venia, es passejava muret amunt, muret avall, aturant-se aquí i allà, fent puntetes o ajupint-se en una mena de dansa només per a mi. Que jo sabés, havia estat la primera i única a descobrir el meu tresor. Igual que a Tailàndia hi ha la reserva biològica de llavors més gran del món, m'agradava pensar que jo tenia la meva particular reserva tecnològica de coneixements de mecanismes i màquines, potser tant o més valuosa. I l'Ag-Nès l'havia descoberta. Sense saber que era meva, o potser ho intuïa, perquè cada vegada que tornava em mirava més estona i amb més intensitat.

La vaig investigar. Una nena tan inusual i curiosa havia de tenir per força uns antecedents especials. I, en efecte, tant el pare com la mare eren dels pocs afortunats que conservaven la feina i, encara

més insòlit, dels poquíssims que ensenyaven als fills la professió a casa. Havien dissenyat una realitat alternativa molt enginyosa, que s'adaptava al perfil de cada usuari i que va assolir un gran èxit entre els desenvolupadors de jocs. Feia un parell de mesos que el nombre d'habitants de l'alternativa havia superat el cinc per cent de la població mundial, segons el baròmetre del propi joc. Sens dubte era meritori haver ideat totes aquelles criatures, espais i lleis de moviment que convertien en addictes tots els qui ho provaven. Demostrava una gran imaginació, està clar, però res a veure amb la dificultat de fer volar un aero'cle en el món real, per exemple. La física serà sempre superior a la fantasia... però, per avançar, en necessita una mica.

Mentre assegut en el meu racó de l'estació reparava un sintetitzador de veu per comunicar-me amb l'Ag-Nès, no parava de donar voltes a la manera de guanyar-me-la. Del seguiment del seu perfil a la xarxa m'havia cridat l'atenció que jugava sovint a Eco-Crash, un joc de temàtica ecologista ambientat en la realitat alternativa creada pels seus pares. Podria, doncs, explicar-li que em vaig formar en el projecte europeu EElectroCLiN, on es pretenia automatitzar el desmuntatge d'aparells elèctrics i electrònics per extreure'n els components perniciosos per al medi ambient, així com reciclar el que es pogués. Un objectiu molt lloable, però que amb els anys s'havia

demostrat utòpic. El ritme de producció va esdevenir tan infernal que la inversió en reciclatge va quedar fora de l'abast de qualsevol país, organisme internacional i, fins i tot, de les corporacions més potents del planeta.

Però no avorria la nena amb lliçons d'història. Em calia engrescar-la, no descoratjar-la. Millor contar-li que en els inicis tothom estava molt il·lusionat i el projecte va ser un èxit. Hi va ajudar que es partia d'una situació nefasta. Muntanyes d'ordinadors, aparells musicals, mòbils, joguines, electrodomèstics, tot era llençat indiscriminadament a la brossa. Sense treure-hi ni tan sols les bateries, ni productes tan tòxics com el beril·li dels transmissors de telecomunicacions o el mercuri dels interruptors. Res de res. El tractament de residus es reduïa a «triturar i separar». Les deixalles es trituraven en trossos suficientment petits perquè cadascun fos d'un sol material i, a continuació, se separaven usant alguna propietat distintiva, com ara la densitat, el paramagnetisme o la inductància. Quins temps! No es reciclaven peces o blocs sencers, com es va aconseguir amb el projecte, només alguns materials esmicolats. Amb el risc de vessar productes químics que possessin en perill l'ecosistema i la salut. Gaudia rememorant-ho, però ni pensament d'explicar-li tants tecnicismes, pobra nena. Li diria només que el desmuntatge manual era molt

car i ple de riscos per a la salut dels operaris. I prou. Raons suficients per voler automatitzar el procés.

ELectroCLiN va ser un projecte ambiciós que em va marcar per a tota la vida. Es van dissenyar un conjunt d'accions genèriques (descargolar, fer palanca, tibar, empènyer, desencaixar, girar...) que convenientment aplicades a un objecte, per exemple, un microones, permetien desmuntar-lo en els seus components: el vidre de la portella, el seu marc, la caixa metàl·lica, el transformador, el magnetró, el ventilador, etc. Com acostuma a passar amb els projectes de recerca, no es van assolir els objectius al cent per cent, és a dir, no es va aconseguir un desassemlatge complet, però sí extreure determinats components d'un gran ventall d'aparells, com les piles de diverses joguines. Esperava que això sí que li cridés l'atenció, i potser em permetés esplaiar-me explicant-li per què les piles d'abans eren tan perilloses.

Vaig aprendre un ofici en aquell projecte, com ella ara aprenia a dissenyar mons ficticis amb els seus pares. I després, ja treballant en el centre del Maresme, quan la maquinària de reciclatge anava quedant obsoleta i no es reposava, jo em guardava el programari, els plànols, les maquetes i els manuals de construcció. Aquests que emmagatzemo al muret i que tant semblen interessar l'Ag-Nès. Avui ja ningú no sap com funciona res. No hi ha innovació ni progrés, només rèplica i rèplica gràcies

a les línies de producció establertes en el seu dia, automatitzades al cent per cent. El món funciona gràcies a la cadena: fabricació —> distribució —> estacions expenedores. No sé què passarà el dia que es trenqui aquesta cadena. O potser no succeirà de cop, sinó que amb el temps s'anirà degradant. Ja s'han discontinuat alguns productes, suposo que hi ha desgast i es produeixen errades. Jo sóc capaç de reparar màquines i sobreviuré. És un orgull, però em sento molt sol. Per això intentava fer-me amic de les nenes, elles eren les que millor m'entenen i les que tenien futur, com jo.

L'Ag-Nès especialment, ja que havia heretat la imaginació dels seus pares. La necessitava. Necessitava el seu cervell jove. Una cosa és aplicar coneixements i una altra imaginar nous dispositius. Jo no tinc aquesta habilitat. Em manca creativitat i l'energia que se'n desprèn. Amb sort, l'obtindria d'ella. Ja devia haver acabat la sessió de formació del dia. Sí, just llavors la tancava. M'havia d'afanyar a escriure-li abans no es connectés a l'EcoCrash.

«*Aclariment*: Senserostre és el malnom, em dic Ro-Bert.»

Van passar quinze llargs minuts sense resposta ni activitat de la nena a la xarxa. Li havia escrit així, breument, perquè m'identifiqués amb el d'abans. Vaig insistir:

«*Avís*: ara puc parlar, tinc veu.»

Encara res.

Vaig activar el sintetitzador.

—Li has dit a la teva mare que té el llum arreglat?

Del mòbil sortia una veu metàl·lica com la dels *coachs* dels jocs, però més esquerdada. No podia revelar-li que la mare es va posar feta una fera i el pare va dir que aniria ell a recollir el llum per posar aquell pervertit al seu lloc. Després d'assegurar-me que les dues càmeres continuaven cegades, vaig contestar:

—Sí, l'hi he dit. De veritat que ets el de l'estació expenedora?

—El mateix que et va regalar la carcassa de mòbil i et va canviar la bateria. Et funcionen bé?

—Per què ho fas, d'arreglar coses?

—Si tot el que s'espatlla ho llencem, acabarem en un planeta de deixalles. Jo treballava en un centre de reciclatge, saps?

—I què va passar?

—Van tancar el centre i em van jubilar. Tenia les mans i els canells destrossats de tant desmuntar aparells.

Vaig suposar que per això portava guants, però no entenia com s'ho devia fer ara per continuar arreglant mecanismes i posant recanvis, i l'hi vaig preguntar. Em va dir que duia implantades dues

pròtesis robòtiques i vaig pensar que em prenia el pèl. De seguida va voler explicar-m'ho.

—En aquell centre reciclàvem tota mena de màquines, també robots. Desmuntàvem i canviàvem articulacions, braços sencers, càmeres, processadors... tot s'aprofitava. Els robots més antics acabaven sent reciclats en la mateixa línia en què abans operaven. Era un cicle de vida perfectament tancat, m'entens?, una reencarnació robòtica en tota regla. Addicionalment, alguns sensors i efectors, sobretot mans, eren reciclats com a pròtesis humanes, amb molt millors resultats que els recanvis biològics.

Això em va sorprendre. Sempre havia sentit dir als pares que el trasplantament d'òrgans havia estat la fita científica més important dels últims cent anys. No em va caldre dir res, perquè ho va aclarir tot seguit:

—Cosa que no succeïa amb òrgans vitals com el cor, el fetge o especialment el cervell, on la substància orgànica sempre ha estat a anys llum de materials inerts com el silici o el grafè, per més que hagin intentat replicar-los amb impressores 3D. Però els robots actuals són molt presumptuosos i no ho reconeixen. Es creuen superiors als humans perquè ells saben construir coses i els humans ja no. Obliden que estem junts en el mateix univers i sobreviurem o desapareixerem plegats. Que l'única salvació és una simbiosi. Grafè amb neurones. Física més fantasia.

S'enrotllava molt, però el que deia m'interessava:

—Encara no m'has explicat com va ser que et possessin les pròtesis...

—Perdona, és el meu gran defecte: quan obro un incís, de vegades no sé retornar on era. Vaig tenir molta sort. Pocs dies abans que em jubilessin van arribar al centre cinc contenidors provinents d'un laboratori universitari que acabava de ser desmantellat. Hi havia material electrònic de tot tipus: muntanyes de processadors, motors, dispositius hàptics, plataformes mòbils i diversos braços robòtics, dos dels quals em van cridar l'atenció perquè, a més de la marca, duien imprès un nom ben visible. Es deien EstiraBOT i HerBOT. Pel registre que els acompanyava vaig saber que un havia estat utilitzat en un projecte per estirar i plegar peces de roba i l'altre en l'automatització d'un experiment botànic. Tenien molt sentit de l'humor, en aquell laboratori!

No sabia per què m'explicava tot allò. Feia molta estona que parlàvem i encara sort que a aquella hora els pares estaven molt enfeinats i no entraven mai a la meva habitació. Tampoc la meva germana. Perquè l'explicació continuava:

—Els vaig amagar. No va ser premeditat, però dos braços tan lleugers i del mateix model em va semblar que podrien fer-me servei. I així va ser. Quan em van jubilar, vaig recórrer al mercat negre perquè me'ls adaptessin com a pròtesis. Al començament va ser dur:

els braços no m'obeïen. Els impulsos cap al braç dret havien de traduir-se al codi d'EstiraBOT i els de l'esquerre al d'HerBOT, que eren iguals excepte pel que fa als noms respectivament, els quals havien estat utilitzats com a clau d'encriptació i apareixien pertot. Sovint quan feia un gest nou sorgia un avís: «cal <nom>» i havia de dir un o l'altre segons convingués. Vaig haver d'esquivar molts paranys fins que no vaig aconseguir canviar els dos noms a sengles seqüències d'impulsos; el graciós de torn havia programat un missatge recurrent que advertia que si els canviava el nom perdrien la identitat. Si l'arribo a tenir a tret, els seus estimats EstiraBOT i HerBOT li haurien fet l'abraçada de l'ós.

Tanta verborrea m'estava cansant i l'amenaça final em va intranquil·litzar.

—Ets una persona o una gravació? Què vols?

—Agrair-te la capa, que em protegeix molt bé de la pluja.

—Doncs era per parar el vent...

—El vent no em molesta, són la pols i sobretot la humitat que em fan mal.

—Ets al·lèrgic a la pols?

—Sí, podríem dir-ho així.

—Ah, per això ets en una estació tan neta. I la humitat... Potser vols un vestit tèrmic?

—No cal, em va prou bé el que duc. El problema és que consumeix molta energia i les reserves se m'estan acabant.

Així que aquella manta vermella era tèrmica.

—Deu ser un model antic. Els nous no necessiten més energia que la del propi cos.

—Ho sé, però m'estimo molt el meu vestit, com la teva mare el llum.

—Ja ho veig: vas arreglar el llum i, a canvi, vols que t'arreglem el vestit. Doncs jo no sé com fer-ho.

—Vaig veure que, a la realitat alternativa ideada pels teus pares, eren habituals els acumuladors d'energia humana. Un cervell jove com el teu en ple procés creatiu en desprèn molta.

—Què estàs dient? Que vols el meu cervell? —Aquí em vaig espantar.

—No et vull cap mal. Tot al contrari. Has parlat pel mòbil?

—Sí, amb les amigues.

—I ara tens el telèfon a l'orella o fas servir el mans lliures?

—A l'orella. Per què? Què has fet?

—Només una prova. A la carcassa del teu mòbil vaig adaptar-hi un carregador de bateries especial i vull veure si pot acumular energia humana.

—Doncs prova-ho amb el teu cervell!

—Ja ho voldria, però de moment no és possible. Pots mirar com tens el nivell de bateria del mòbil?

—Què estrany. Diu que està al 97 %, deu estar espatllat. L'he fet servir molt.

—Eureka. Em sembla que funciona.

M'ho va intentar explicar, però es va embolicar tant com sempre i em vaig perdre. Això sí, estava tan agraït que, com a prova de confiança, em va regalar el seu secret. Primer no me'l vaig creure, em va semblar que em prenia el pèl, però després, repassant el que sabia d'ell, vaig veure clar que tot lligava i que el que m'acabava de dir era cert. Tan observadora que tothom diu que sóc i no me n'havia adonat. Pots comptar el meu pare! Jo també estava contenta i vaig prometre-li que aniria sovint a visitar-lo i sempre li duria la bateria carregada al 100 %. Quin gran invent! Aprofitar l'energia que desprèn el cervell ara que comença a haver-hi restriccions i tothom està preocupat perquè diuen que n'hi haurà més.

Així que vam tallar la connexió vaig anar corrents a contar-ho al pare. Encara no havia travessat el llindar de la porta del seu despatx que, sense ni tan sols mirar-me, em va advertir:

—Ara no, Ag-Nès, estic enmig d'una sessió de programació cooperativa.

—Pare, acabo de parlar amb el de l'estació expenedora...

Va fer un bot a la cadira i es va girar de cara a mi:

—Com?

—Pel mòbil.

—T'assetja i tu li contestes. No t'ho vaig deixar prou clar? Hauria d'haver-lo escarmentat aquell

mateix dia. El denunciaré. Com vas dir que es deia?

S'havia desentès totalment de les pantalles, que continuaven escopint línies de codi.

—RoBert. Però, pare, si acaba de fer realitat l'acumulador d'energia humana que vas imaginar. Això és el que venia a dir-te. L'ha provat amb mi i funciona.

—Com l'ha provat? Què t'ha fet fer?

—No res, només parlar pel mòbil. L'energia del meu cervell carrega les bateries.

—Ximpleries. A veure, estàs bé?

M'observava el cap amb gran atenció.

—És clar que estic bé. I molt contenta. Com ell diu, persones, robots i planeta formem part del mateix ecosistema i, o bé ens ajudem, o desapareixem plegats. No és el mateix que sempre has dit tu?

—I què hi té a veure això, ara?

—Que el robot intenta col·laborar amb nosaltres.

—El robot? El malparit Ro-Bert, voldràs dir.

—Sí, ell. Però mal parit segur que no, papa. No t'havies adonat que és un robot?

—Que què? —No havia vist mai el pare tan esverat—. Com ho saps? N'estàs segura?

—M'ho ha dit ell i tot quadra: s'està en aquella estació tan neta fugint de la pols i la humitat, tapat de cap a peus, sense menjar ni beure, i sap reparar aparells electrònics perquè havia treballat en una

cadena de reciclatge... no sé com no hi vam caure abans.

—Quin món!

I jo convençut que era un pervertit, mentre em dedico a imaginar irrealitats per entretenir tant de personal ocios.